

УДК 336.143

В. В. Коровій,
к. е. н., доцент, докторант кафедри фінансів,
Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
ORCID ID: 0000-0002-0625-6547

DOI: 10.32702/2306-6792.2021.12.51

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ

V. Koroviy,
PhD in Economics, Associate Professor, Doctoral student of the Department of Finance,
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

THE MAIN DIRECTIONS OF PUBLIC FINANCIAL POLICY

У статті розкрито основні напрями державної політики. Визначено, що вагомим є проведення інституційних змін податкової системи, проведення структурної оптимізації видаткової частини бюджету, зниження фіскального дефіциту, реструктуризація боргу, активізація співпраці з міжнародними фінансовими інституціями з приводу фінансової підтримки у період проведення зазначених структурних змін. Розробка та законодавче схвалення бюджету на трирічній основі із визначенням обсягів видатків, доходів, дефіциту, державного боргу дозволяє понизити флуктуацію значень цих показників відносно прогнозованого валового внутрішнього продукту в період стійкого економічного розвитку та підвищити стійкість публічних фінансів до умов циклічного спаду. Розглянуто питання накладення інституційних обмежень на розробку і здійснення заходів бюджетно-податкової та монетарної політики. Основними напрямками державної політики в контексті зростання фіскальної значимості податків є елімінація можливостей ухилення від сплати податку на додану вартість, збільшення ставок акцизу на пальне, спирт, удосконалення механізму адміністрування податків і зборів, збільшення ставок майнового оподаткування, активізація міждержавної кооперації в сфері протидії розмиванню податкової бази, посилення дієвості податкового контролю і аудиту. В сучасних умовах механізм державного замовлення викликатиме мультиплікативний попит, що посилить економічну активність у галузях економіки, насамперед промисловості. Механізм державних закупівель має ґрунтуватись на принципах транспарентності, ефективності та підконтрольності. Важливим завданням фінансової політики держави є адаптація до змін структури фінансових відносин, впливу зовнішніх економічних факторів, перетворень економічної системи. Під час формування фінансової політики на середньострокову перспективу необхідним є врахування впливу факторів на економічну систему: зовнішніх та внутрішніх, які визначають тенденції соціально-економічного розвитку. Адаптивний розвиток системи управління фінансово-бюджетними взаємовідносинами, спрямований на задоволення консенсусних інтересів суспільства щодо виробництва суспільних благ і послуг, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, забезпечення соціального та економічного розвитку країни. Показано, що розробка державних цільових і бюджетних програм на середньостроковий період надає змогу більш раціонально розподілити обмежені фінансові ресурси для досягнення поставлених завдань в економіці та соціальній сфері.

The article reveals the main directions of public policy. It is determined that it is important to carry out institutional changes in the tax system, structural optimization of the budget, reducing the fiscal deficit, debt restructuring, intensification of cooperation with international financial institutions for financial support during these structural changes. Development and legislative approval of the budget on a three-year basis with determination of expenditures, revenues, deficit, public debt can reduce the fluctuation of these indicators relative to projected gross domestic product in a period of sustainable economic development and increase the resilience of public finances to cyclical downturns. The issue of imposing institutional restrictions on the development and implementation of fiscal and monetary policy measures is considered. The main directions of state policy in the context of increasing the fiscal importance of taxes are the elimination of opportunities to

evade value added tax, increase excise rates on fuel, alcohol, improve the mechanism of administration of taxes and fees, increase property tax rates, intensify interstate cooperation in combating tax erosion., strengthening the effectiveness of tax control and audit. In modern conditions, the mechanism of public procurement will cause multiplier demand, which will increase economic activity in the economy, especially industry. The public procurement mechanism should be based on the principles of transparency, efficiency and controllability. An important task of the financial policy of the state is to adapt to changes in the structure of financial relations, the influence of external economic factors, transformations of the economic system. When formulating financial policy for the medium term, it is necessary to take into account the impact of factors on the economic system: external and internal, which determine the trends of socio-economic development. Adaptive development of the management system of financial and budgetary relations, aimed at satisfying the consensus interests of society in the production of public goods and services, improving the efficiency of financial resources, ensuring social and economic development of the country. It is shown that the development of state target and budget programs for the medium term allows for a more rational allocation of limited financial resources to achieve the objectives in the economy and social sphere.

Ключові слова: державні фінанси, державна фінансова політика, бюджетна політика, соціально-економічний розвиток країни.

Key words: public finance, public financial policy, budget policy, socio-economic development of the country.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах світової глобалізації, удосконалення національної моделі економічного розвитку має супроводжуватись з урахуванням комплексу інституційних особливостей розвитку економіки, пошуком балансу між державним та саморегульованими механізмами регулювання економічної динаміки, узгодженням концепції фіскальної політики з нормами соціального захисту та соціального забезпечення населення. З урахуванням циклічності економіки та значного впливу екзогенних факторів на стан вітчизняної економіки доцільним є формування та реалізація державної фінансової стратегії. Вдосконалення фінансово-бюджетної політики необхідно здійснювати з урахуванням соціально-економічних потреб суспільства, тенденцій економічного зростання, посиленням дієвості механізму міжбюджетного регулювання, покращення якісного рівня макроекономічного прогнозування, підвищенням рівня обґрунтованості рішень щодо координації бюджетно-податкової та грошово-кредитної політики, що сприятиме збалансованому розвитку держави та її адміністративно-територіальних одиниць. Система регулювання повинна мати межі впливу на суб'єкти фінансових відносин не знижуючи дієвість їх взаємодії. Одним із важливих аспектів функціонування системи інститутів є необхідність поступового підвищення рівня їх ефективності. Від якісного рівня

реалізації інституційних механізмів фінансової політики в достатній мірі залежить динамічність економічної системи країни.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед вагомих наукових досліджень зарубіжних вчених у сфері публічних фінансів можна назвати праці Ш. Бланкарта, Дж. Делонга, В. Нордхауса [2], П. Самуельсона [2], Дж. Стігліца, В. Танзі. Питання державної фінансової політики досліджуються у працях вітчизняних вчених: О. Василика, Т. Канєвої [1; 7], Л. Козарезенко [4], А. Лисяк, А. Мазаракі, В. Макогон [3; 8—10], І. Луніної, М. Пасічного [1; 7], О. Самошкіної [6], В. Федосова, І. Чугунова [1; 3—10], С. Юрія та інших.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є розкриття основних напрямів державної фінансової політики соціально-економічного розвитку країни.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Система встановлених фінансово-економічних інститутів є результатом розвитку та постійного вдосконалення відповідних взаємовідносин у процесі формування, регулювання та використання валового внутрішнього продукту відповідно до основних завдань соціаль-

но-економічного розвитку країни. Водночас система фінансово-економічних інститутів є інституційною складовою фінансової архітектури. Основними функціями цих інститутів є створення належних умов для розвитку інвестиційних, виробничих, розподільчих процесів, зниження рівня економічних ризиків та трансакційних витрат фінансового механізму, забезпечення перерозподілу ліквідності від фінансово надлишкових до економічних суб'єктів із дефіцитом фінансових ресурсів, підвищення рівня захисту прав інвестора та власника, трансформація заощаджень у дієві фінансові інструменти, координація взаємозв'язків між суб'єктами фінансово-економічних відносин. Ступінь розвитку національної фінансової системи, сукупність фінансових інституцій та інструментів, що ними використовуються у діяльності значним чином визначають інституційні обмеження соціального-економічного розвитку країни. Таким чином, фінансовим інститутам належить вагома роль у реалізації політики економічного зростання. Розробка заходів фінансової політики залежить від поставлених завдань, які потребують вирішення на певному етапі розвитку. Глобалізація сприяє посиленню результативності фінансово-бюджетної політики адже надає змогу враховувати ретроспективний досвід реалізації заходів фіскальної та монетарної політики в країнах із розвинутою та трансформаційною економікою, враховуючи доцільність їх конвергенції та адаптації до національної інституційної моделі економічного розвитку. Використання дефіцитного фінансування економіки в США, Японії, Великобританії в умовах рецесії та пост стабілізаційного розвитку було дієвим заходом фінансової політики, однак обмеженим для використання країнами з трансформаційною економікою. Країни Балтії, Польща, Чехія, Словаччина, Болгарія, Румунія поступово впроваджували в своє законодавство стандарти ЄС стосовно державного управління, податкового адміністрування, митного регулювання, пруденційної політики, середньострокового бюджетного планування.

Важливо створювати базис для структурних перетворень у бюджетній та монетарній сфері. Збільшення видатків на інфраструктуру із забезпеченням їх цільового та ефективного використання, оцінки якості виконаних робіт, прозорих конкурсів надасть позитивного ефекту, видатки на інфраструктуру відносять до продуктивних державних видатків. Зниження податкового навантаження призведе до залучення іноземних інвестицій, якщо функціону-

ватиме дієва система захисту майнових прав інвесторів. Концентрація бюджетних коштів на стратегічних напрямках, координація зусиль держави та підприємництва в сфері реалізації інвестиційних проєктів формує сприятливі умови для технологічної модернізації економіки. Актуальним є питання накладення інституційних обмежень на розробку і здійснення заходів бюджетно-податкової та монетарної політики. За сучасних умов відбувається підвищення незалежності центральних банків, що обмежує вплив виконавчої і законодавчої влади на ухвалення рішень, що можуть порушити фінансову стабільність та призвести до зростання рівня економічної невизначеності. Пріоритетом залишається збереження високого рівня транспарентності центробанків і обмеження втручання інших державних органів у його діяльність. Стосовно фіскальної політики слід зазначити, що вона є більш волатильною у порівнянні з монетарною. Задля уникнення надмірної волатильності бюджетної політики застосовується інструментарій довгострокового та середньострокового бюджетного планування. Розробка та законодавче схвалення бюджету на трирічній основі із визначенням обсягів видатків, доходів, дефіциту, державного боргу дозволяє понизити флуктуацію значень даних показників відносно прогнозованого валового внутрішнього продукту в період стійкого економічного розвитку та підвищити стійкість публічних фінансів до умов циклічного спаду. Розробка державних цільових і бюджетних програм на середньостроковий період надає змогу більш раціонально розподілити обмежені фінансові ресурси для досягнення поставлених завдань в економіці та соціальній сфері. Бюджетна стратегія та перспективне планування чітко детермінують терміни та обсяги проведення дискреційних заходів фіскальної політики, інформують суспільство про орієнтовні результати, що сприяє зростанню довіри економічних агентів до здійснюваної політики та рівня її обґрунтованості [1; 4].

Основними напрямками державної політики у контексті зростання фіскальної значимості податків є елімінація можливостей ухилення від сплати податку на додану вартість, збільшення ставок акцизу на пальне, спирт, удосконалення механізму адміністрування податків і зборів, збільшення ставок майнового оподаткування, активізація міждержавної кооперації у сфері протидії розмиванню податкової бази, посилення дієвості податкового контролю і аудиту. До змін інституційного характеру відносять зміцнення бюджетних інститутів, роз-

робка довгострокових бюджетних прогнозів, удосконалення інструментарію перспективного бюджетного планування, розбудова фіскальних правил і визначення індикативів основних вагових показників бюджету. Держава є одним із значних споживачів та замовників товарів та послуг, використання сучасних форм державних закупівель стимулює розвиток економіки за умови раціонального використання бюджетних коштів та розвитку підприємницького середовища. В сучасних умовах механізм державного замовлення викликати мультіплікативний попит, що посилить економічну активність у галузях економіки, насамперед промисловості. На етапі економічних трансформацій, важливим є реформування податкової системи країни в частині її переорієнтації з виконання виключно фіскальної функції на функцію забезпечення зростання конкурентоспроможності вітчизняної промисловості та розробку дієвих заходів податкового регулювання для розширення експорту високотехнологічної промислової продукції.

Вагомою особливістю розвитку фінансових систем у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою є систематичне інвестування ресурсів, у тому числі й економічних у накопиченні системи знань, що в свою чергу сприяє підвищенню адаптивної ефективності. В умовах постійного вдосконалення знань, врахування недоліків суб'єктами реалізації фінансових взаємовідносин відбуватиметься посилення результативності фінансової політики, зміцнення фінансової системи. Важливу роль в економічному розвитку країни відіграють інститути, макроекономічне середовище, інновації, інфраструктура, людський капітал, екологічне середовище, ефективність ринку праці та технологічне забезпечення. У фінансовій системі містяться інститути, які регулюють рівень ефективності функціонування цієї системи як інструмента соціально-економічного розвитку країни, тому важливою є оцінка фінансових інституцій з цього питання, визначення інституційного залишку, який має суттєвий вплив на ступінь спроможності державної фінансової політики. За сучасних умов визначену стійку тенденцію до зростання ролі державних фінансів у сфері регулювання соціальних та економічних процесів. Досягнення поставлених цілей соціально-економічного розвитку потребує розробки методологічних підходів до розвитку державної фінансової політики. В умовах економічних перетворень суспільний розвиток потребує забезпечення змін у країні, які мають забезпечити підвищення ефективності

функціонування економічної системи, зокрема податкової системи, що створить передумови для покращення соціального добробуту.

Особливістю країн з трансформаційною економікою на сучасному етапі розвитку є постійне проходження інституційних змін фінансової політики, що направлені на посилення її дієвості та адаптації до сучасних тенденцій розвитку світової економіки. Під фінансовою глобалізацією слід розуміти доступ до належного обсягу інформації та світової фінансової системи, її окремих складових. На сучасному етапі економічного розвитку, національні фінансові системи є частиною єдиної інтегрованої фінансової системи, що в свою чергу має свої переваги та недоліки. Фінансова глобалізація є динамічним процесом, який супроводжується дерегуляцією, лібералізацією ринків та значними інституційними змінами. Інститути фінансової політики при цьому є результатом інтеграційного розвитку фінансової системи. Інститут фінансового регулювання створений відповідно до потреб розвитку інвестиційного процесу, у якому держава відіграє значну роль. Важливим є забезпечення координації податкової політики із бюджетною, борговою, митною, інвестиційною та грошово-кредитною політикою, взаємопогодження дій їх регулюючих суб'єктів на всіх рівнях державної політики з метою зменшення негативного впливу на платників податків і зборів. Саме недостатній рівень координації регулюючих інституцій, стали заходи із зниження сукупного попиту, коли економіці країни на початковому етапі була притаманна інфляція попиту. Важливо будувати податкову політику на основі оптимальної моделі перерозподілу фінансових ресурсів платників податків і зборів, з метою забезпечення випереджаючого зростання виробництва й добробуту громадян [3; 10].

Важливим завданням фінансової політики держави є її адаптація до змін структури фінансових відносин, впливу зовнішніх економічних факторів, якісних перетворень фінансової системи. Під час формування фінансової політики на середньострокову перспективу необхідним є врахування впливу факторів на економічну систему: зовнішніх та внутрішніх, які визначають тенденції соціально-економічного розвитку. До внутрішніх економічних факторів належить частка перерозподілу валового внутрішнього продукту через бюджет та державні фонди соціального страхування, обсяг бюджетних доходів та видатків, дефіциту бюджету, обсяг прямого та гарантованого державного боргу, показник співвідношення заощад-

жень та інвестицій в економіку. Інституційні перетворення системи фінансово-економічних взаємовідносин направлені на формування відповідних адаптивних очікувань економічних суб'єктів, які посилюють тенденцію сталого економічного зростання країни на середньо- та довгострокову перспективу.

Процес розробки фінансової політики потребує забезпечення послідовності заходів державних інституцій щодо формулювання її мети, основних цілей і завдань із конкретизацією термінів їх реалізації та зазначенням індикативних показників вимірності; визначення відповідальних виконавців, результативних показників їх діяльності з урахуванням ступеню досягнення соціально-економічних ефектів; композиційної структури інструментів реалізації завдань фінансової політики з огляду на макроекономічну динаміку та глобальні тенденції. Адаптивність фінансової політики полягає в перманентному перегляді та актуалізації цілей і завдань політики залежно від динамічних змін ендегенних і екзогенних факторів, циклічності економічного розвитку, структурних перетворень фінансового сектора, трансформації інституційного середовища. Враховуючи багатогранність інструментарію фінансової політики для виконання стратегічних завдань щодо підтримки стійких темпів економічного зростання, покращення добробуту населення важливо застосовувати такі інструменти і важелі, що не перешкоджають досягненню фінансової стабільності. Реалізація зазначеного потребує належної координації між її основними складовими та врахування різних за часовою протяжністю лагових ефектів у реалізації податкових, бюджетних регулятивних заходів. Врахування цього принципу обумовлює потребу створення інституційної основи для експертного обговорення напрямів державної фінансової політики, здійснення прогностичної оцінки ризиків зниження фінансової стабільності внаслідок реалізації відповідних управлінських рішень у бюджетній та грошово-кредитній сфері. Крім того, доцільним є налагодження комунікаційної політики владних інституцій, відповідальних за розробку фінансової політики із громадянським суспільством. Реалізація зазначеного сприятиме зміцненню довіри економічних суб'єктів до таких фінансових органів, що надасть можливість підвищити дієвість їх вербальних інтервенцій для упередження потенційно негативних ситуацій на ринку. Координація діяльності фіскальних і монетарних інституцій може здійснюватися шляхом їх операційної співпраці при розробці та досягненні

конкретних завдань фінансової політики, створення і дотримання системи фундаментальних правил такої взаємодії.

Сучасна податкова система повинна використовуватися для досягнення соціально-економічних цілей на шляху розвитку країни, усувати та мінімізувати постійно виникаючі диспропорції у економічній системі. Індикаторами таких диспропорцій є дефіцит бюджету, інфляція, безробіття. У процесі розробки та реалізації заходів фінансової політики країни мають враховуватись стратегічні пріоритети розвитку економіки та умови функціонування фінансової системи в суспільстві. Інституційна трансформація системи формування фінансової політики передбачає накладення обмежень при розробці її параметрів відповідно до рівня розвитку країни або ж фази економічного циклу. В процесі формування бюджетної політики актуальним та доцільним є врахування граничних значень показників боргової стійкості, що потребує проведення компаративної оцінки поточних і прогнозних вагових показників дефіциту бюджету і державного боргу з їх нормативними значеннями. Передусім необхідно враховувати інституційні обмеження, що запровадженні діючим законодавством у сфері забезпечення збалансованості бюджету і боргової стійкості.

Механізм формування фінансової політики включає такі важливі складові, як інформаційне забезпечення, прогнозування, планування, аналіз, моніторинг і контроль. Інформаційне забезпечення передбачає проведення комплексної, цілеспрямованої діяльності уповноважених інституцій щодо формування системи значущих соціально-економічних показників для одержання найбільш достовірної інформації при формулюванні напрямів фінансової політики країни. Певний інтерес становить емпіричний досвід проведення структурних перетворень у фінансовій системі, що мали позитивний ефект у зарубіжних країнах, що також виступає предметом інформаційного забезпечення фінансової політики країни. Необхідна ідентифікація факторів впливу на розробку моделі фіскальної і монетарної політики, ранжування їх значимості за ступенем впливу, часової ймовірності прояву, тривалості дії з урахуванням лагів. Невідповідність податкової політики реаліям соціального і економічного розвитку країни, як наслідок, створює: значний податковий тиск на платників податків, що є причиною існування значного рівня тіньової економіки; виникнення значних сум переоплат по податках, необгрунтоване збільшення фіскальної

функції податків, що призводить до посилення фіскального тиску на сумлінних платників податків і зборів, не забезпечує збалансованого з реальними можливостями суб'єктів господарювання податкового навантаження; надмірну централізацію податкових надходжень у державному бюджеті, що не сприяє розвитку ефективного і фінансово автономного місцевого самоврядування; незбалансованість відносин між фіскальними органами і платниками податків і зборів, яка стає причиною негативного ставлення до інституту оподаткування з боку суспільства; несприяттє досягненню стратегічних завдань в процесі розвитку країни. Низька довіра до фіскальних органів сприяє проявам опортуністичної поведінки платників податків, а тому знижує фіскальні можливості надавати якісні державні послуги, що, негативно впливає на довіру. Така інституційна проблема має бути ліквідована шляхом удосконалення державного інституційного механізму. Податкова політика є сукупністю правових норм, методів управління та інституційних організацій, які у сукупності забезпечують досягнення цілей соціально-економічного розвитку країни за рахунок податкового впливу на економічну поведінку платників податків і зборів у процесі здійснення регуляторної політики при формуванні дохідної частини бюджету країни, з урахуванням пріоритетів її економічної та соціальної політики. В основі механізму податкової політики має бути покладена комплексна взаємодія інструментів оподаткування, що дозволить забезпечувати оптимальні параметри суспільного розвитку.

ВИСНОВКИ

Фіскальна політика має сприяти досягненню макроекономічної стабілізації за рахунок зниження резервів з метою підтримки рівня видаткової частини бюджету на докризовому рівні, адже бюджетні зобов'язання, в тому числі щодо обслуговування державного боргу та виконання інших функцій державою є менш еластичними ніж обсяг зниження податкових надходжень у період рецесії, що супроводжується зниженням активності економіки. За рахунок активного використання дефіциту бюджету використовуючи інструменти боргового фінансування економіки відбувається посилення внутрішнього попиту на товари та послуги. Вагомим є проведення інституційних змін податкової системи, проведення структурної оптимізації видаткової частини бюджету, зниження фіскального дефіциту, рест-

руктуризація боргу, активізація співпраці з міжнародними фінансовими інституціями з приводу фінансової підтримки у період проведення зазначених структурних змін. Виходячи з того, що рівень резервів є недостатнім, боргове фінансування економіки здійснювалось в період рецесії та зумовило суттєве накопичення державного боргу та зростання боргового навантаження на бюджет. В умовах економічних перетворень важливим є вдосконалення інституційних фінансових механізмів для забезпечення економічного розвитку, шляхом зміни податкового навантаження, регулюючи таким чином сектори економіки, приватні та державні інвестиції, співвідношення між витратами, заощадженнями, доходами; адаптації фінансової політики до циклічних коливань; повної зайнятості населення, регулюючи ефективний попит на товари і послуги; зменшення нерівності в доходах, майні в суспільстві; стабільність цін на товари та послуги шляхом впливу на інфляцію. Адаптивний розвиток системи управління фінансово-бюджетними взаємовідносинами, яка спрямована передусім на задоволення консенсусних інтересів суспільства щодо виробництва суспільних благ і послуг, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів надає змогу зазначити, що бюджет є інструментом забезпечення як соціального, так і економічного розвитку країни. Значення цього інституту зумовлене регулюванням економічних відносин, що обумовлює форму використання бюджетних відносин через основний фінансовий документ держави, та дозволяє використовувати бюджет в якості важливого економічного важеля впливу на виробництво суспільних благ та послуг.

Література:

1. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін.; за заг. ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.
2. Самуельсон Пол Э., Нордхаус Вільям Д. Економіка. 19-е изд.: пер. с англ. М.: Вільямс, 2015. 1360 с.
3. Чугунов І.Я., Макогон В.Д. Бюджетна стратегія в умовах економічних перетворень. Вісник КНТЕУ. 2018. № 5. С. 5—18.
4. Чугунов І.Я., Козарезенко Л.В. Державне фінансове регулювання розвитку людсь-

кого потенціалу. Вісник КНТЕУ. 2017. № 3. С. 116—132.

5. Чугунов І.Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с.

6. Чугунов І.Я., Самошкіна О.А. Видатки бюджету в системі державного регулювання соціально-економічного розвитку країни. Вісник КНТЕУ. 2019. № 2. С. 103—121.

7. Budget policy of social development. Chugunov I., Kaneva T., Pasichnyi M. and other. General editorship Chugunov I. Scientific Route. Tallinn, Estonia. 2018. 348 p.

8. Chugunov Igor, Makohon Valentyna, Markuts Yuliya. Budgetary policy of the emerging countries in conditions of institutional transformations. Problems and Perspectives in Management. 2019. Volume 17, Issue № 4, pp. 252—261.

9. Chugunov I., Makohon V., Krykun T. Budget strategy in the conditions of economic globalization. Problems and Perspectives in Management. 2019. Vol. 17, Issue 3, pp. 101—110.

10. Chugunov I., Makohon V. Budgetary projection in the system of financial and economic regulation of social processes. Baltic Journal of Economic Studies. Vol. 6. 2020. № 1. Pp. 130—135.

References:

1. Chuhunov, I.Ya. Kanieva, T.V. and Pasichnyj, M.D. (2018), Biudzhethno-podatкова polityka u systemi rehuliuвання ekonomiky [Fiscal policy in the system of regulation of the economy], Hlobus-Press, Kyiv, Ukraine.

2. Samujel'son, P. Je. and Nordhaus, V.D. (2015), Jekonomika [Economics], Vil'jams, Moscow, Russia.

3. Chuhunov, I.Ya. and Makohon, V.D. (2018), "Budget strategy in the context of economic transformation", Visnyk KNTEU, vol. 5, pp. 5—18.

4. Chuhunov, I.Ya. and Kozarezenko, L.V. (2017), "State financial regulation of human potential development", Visnyk KNTEU, vol. 3, pp. 116—132.

5. Chuhunov, I.Ya. (2021), Biudzhethna stratehiia suspil'noho rozvytku [Budget strategy of social development], Kyiv.nats.torh.-ekon. un-t, Kyiv, Ukraine.

6. Chuhunov, I.Ya. and Samoshkina, O.A. (2019), "Budget expenditures in the system of state regulation of socio-economic development of the country", Visnyk KNTEU, vol. 2, pp. 103—121.

7. Chugunov, I. Kaneva, T. and Pasichnyi, M. (2018), Budget policy of social development. and other, Scientific Route, Tallinn, Estonia.

8. Chugunov, I. Makohon, V. and Markuts, Y. (2019), "Budgetary policy of the emerging count-

ries in conditions of institutional transformations", Problems and Perspectives in Management, Volume 17, Issue 4, pp. 252—261.

9. Chugunov, I. Makohon, V. and Krykun, T. (2019), "Budget strategy in the conditions of economic globalization", Problems and Perspectives in Management, Vol.17, no. 3, pp. 101—110.

10. Chugunov, I. and Makohon, V. (2020), "Budgetary projection in the system of financial and economic regulation of social processes", Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 6, no. 1, pp. 130—135.

Стаття надійшла до редакції 17.06.2021 р.

**ІНВЕСТИЦІЇ.
ПРАКТИКА
ТА ДОСВІД**

www.investplan.com.ua

Передплатний індекс: 23892

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України
№ 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292